

Posudek školitele na magisterskou práci Bc. Michaly Zelenkové:
Navigační schopnosti vybraných druhů drobných hlodavců

Předkládaná práce je prezentována na 31 stranách textu, jež je doprovázen 94 prameny citovaných údajů a 18 stranami příloh tabulek a obrázků. Cílem předkládané studie bylo prověření idiothetické orientace u vybraných hlodavců a porovnání jejich schopností s poznatky o jejich fylogenezi a aktuálními ekologickými podmínkami.

Kolegyně Michala Zelenková se do práce pustila s velkým zájmem, teoretickým zázemím i velkou zkušeností z bakalářské práce. Po prvních testech, ale Michala zjistila, že nesmírně důležité je připravit zvířata důkladně k pokusům. Tzn. zcela jasně připravit zvířata tak, aby do vlastního učení nezasáhla habituace a učení o výskytu záchranného ostrůvku v bazénku a dalších doprovodných dovedností, které jsou nutné, k hladkému průběhu vlastního pokusu, které ale nesouvisejí s vlastním testem. Této fázi Michala věnovala opravdu důkladnou péči, a tak záměr otestovat větší počet druhů musel být opuštěn a práce se posunula do jiné roviny. Tato pečlivost ale opravdu přinesla pozoruhodný výsledek. Při chybění orientačních bodů v prostoru bazénu, který byl překryt černým sametem se zvířata učila nikoliv najít ostrůvek, ale učila se ostrůvek hledat nejefektivnější strategií. Za takovéto situace křivky učení byly podstatně plošší. U myšičího kmenu CD-1 dokonce strategie hledání byla od samého začátku tak efektivní, že se po 40 pokusech již vůbec nevylepšíla. Naopak u M. brandti byla strategie hledací nejhorší a učením se výrazně vylepšila. Je tedy třeba konstatovat, že velkou pečlivostí bylo dosaženo velmi zajímavých a nečekaných poznatků.

Jejich jednoduchému sepsání ale bránila výrazná snaha do práce uložit veškeré podrobnosti, které se při práci vyskytly. Tato nadměrná pečlivost tak v některých případech byla na překážku čitelnosti textu. Na druhou stranu je třeba říci, že při seznamování se s jinými studiemi, detailní informace o experimentu a přípravě zvířat jasně chyběli a znesnadňovali porovnání. Takže při sepisování bylo zapotřebí zvolit nějakou střední cestu, což je málokdy jednoduché. I zkušení autoři se při kontaktu s redakcí časopisu přesvědčují o tom, že co badatel, to názor. Protože závěr práce probíhal dost hekticky, prezentuji ještě dva dotazy, které jsme nestačili konzultovat:

- 1) Bylo by možné definované prvky chování dělit také podle jiného klíče než podle tvaru dráhy?
- 2) Čím by mohla být způsobena lepší výkonnost laboratorní formy než divoce žijící?

Závěrem je třeba konstatovat, že Michala Zelenková, prokázala velkou schopnost pracovat se živými zvířaty a také projevila samostatné až originální myšlení, kterým získala původní poznatky uspořádané do magisterské práce. S klidným svědomím proto doporučuji proto tuto práci k obhajobě.